

*BEDŘICH
SMETANA*

re Supraphon

Česká píseň

*KANTÁTA
PRO SMÍŠENÝ SBOR
A ORCHESTR*

*TEXT
JAN Z HVĚZDY
Klavírní výtah*

*BEDŘICH
SMETANA
Česká píseň*

*KANTÁTA
PRO SMÍŠENÝ SBOR
A ORCHESTR*

*Text Jan z Hvězdy
Klavírní výtah • Karel Šolc*

1989

Editio Supraphon Praha

Jediná Smetanova kantáta pro smíšený sbor a orchestr Česká píseň (nesprávně podle začátku zvaná Píseň česká) patří dávno k základnímu repertoáru české vokální tvorby.

Pohlédneme krátce na historii České písně. Kořeny Smetanovy kantáty vedou do dob obrozeneckých. V Tylových Květech vyšel dne 26. března 1840 text kněze-buditele Jana Jindřicha Marka, básnickým jménem Jana z Hvězdy, pod názvem Česká píseň. Byl několikrát zhudebněn a zpíván při vlasteneckých besedách v letech čtyřicátých. (Jeden z oněch nápěvů uveřejnil Zdeněk Nejedlý: B. Smetana II., 1925, str. 251.) Smetana znal patrně tutu báseň již od let studentských. Pro svou myšlenku oslavit různé druhy české písně se mu tento text zalíbil a asi počátkem let šedesátých jej poprvé komponoval jako mužský sbor bez průvodu, hudebně zcela odlišný od pozdější kantáty. (Rukopis tohoto prvního náčrtu je uložen ve Smetanově muzeu v Praze.) Teprve r. 1868, již po Prodané nevěstě a v témže roce, kdy složil Rolnickou, vytvořil novou Českou píseň jako smíšený sbor s klavírem. V tomto znění byla prvně provedena při sjezdu smíšených zpěvákých spolků v Novoměstském divadle v Praze dne 16. května 1870 za řízení Ferdinanda Hellera a za klavírního doprovodu Františka Kavána. Protože klavírní doprovod při početnějším obsazení sboru nepostačoval, byl doprovod při koncertu Pražského Hlaholu 29. března 1875 zesílen ještě harmoniemi. Rukopis této úpravy je nezvěstný; snad ani nepocházela od Smetany, nýbrž od tehdejšího sbormistra Hlaholu Karla Bendla. Teprve po dokončení opery Tajemství, r. 1878, přistoupil Smetana znovu k České písni, aby k ní složil orchestrální doprovod. Při té příležitosti nahradil dosavadní stručné přehledy k jednotlivým částem obsírnějšími úvody a celé kantátě předeslal orchestrální přehled, vytvořenou z motivů vrcholné, závěrečné části. Zároveň opravil na několika místech dřívější nesprávnou deklamaci a do čtvrté věty vložil k zesílení gradace dva takty. Orchestrální partitura České písně, dopsaná 20. září 1878 v Jabkenicích, představuje tedy konečné, definitivní znění díla, jak vyšlo z rukou Smetanových. Kantátu s orchestrem provedl prvně smíšený sbor a orchestr českého divadla v Praze dne 24. listopadu 1878 za řízení Adolfa Čecha.

Česká píseň vyšla tiskem poprvé r. 1882 v původní úpravě s průvodem klavíru na dvě ruce. Od té doby přetiskována vícekrát, až r. 1923, ke stým narozeninám Smetanovým litografována orchestrální partitura a materiál. Klavírní výtah podle originálu revidoval a kriticky vydal Ladislav Lásk a r. 1933 v Praze u Mojžíry Urbánka. K prvnímu kritickému vydání partitury došlo r. 1941 ve Studijním vydání děl B. Smetany, péčí Společnosti B. Smetany v Praze. Podle tohoto autentického vydání partitury vypracoval člen redakční komise Karel Šolc úplný klavírní výtah, jenž je poprvé věrným obrazem Smetanovy partitury a měl by tedy být i nadále při studiu a provozování České písně směrodatný.

Historie České písně je úplně obdobná vzniku a vývoji Prodané nevěsty. I tam Smetana zavrhl původní náčrty a hotové dílo stále zdokonaloval až k definitivnímu znění z r. 1870. Stalo se dávno samozřejmým, že Prodanou nevěstu provozujeme jen v její konečné podobě (s recitativy, vloženými tanci a zpěvy). Nejinak by mělo být i s Českou písní.

V Praze v červnu 1950

Dr. Josef Plavec

OBSAH

Přehled

- I. Píseň česká slavně znívá (smíšený sbor) 4
- II. Píseň česká slavně plyne (ženský sbor) 7
- III. Píseň česká libě znívá (mužský sbor) 11
- IV. Píseň česká srdce jímá (smíšený sbor) 14

ČESKÁ PÍSEŇ I.

Smíšený sbor

PŘEDEHRA
Moderato (♩ = 92)

BEDŘICH SMETANA
(1824 – 1884)

Piano

ff *sfz* *sfz* *sfz*

sf *sf* *sfz* *sf*

sf *p*

cresc. *sf* *f* *sf*

p *dolce*

con Ped.

dolce
più p
dim.
pp

15 4 3 1

cresc.
sfz

sf
sf marcato
sf
sf

sf
sf sub p

Andante (♩ = 60)

mf SOPRAN
Pi - seň če - ská slav - ně zní - vá, v chrá - mu Pá ně když se zpí - vá; (lunga pausa) *pp*

mf ALT
Pi - seň če - ská slav - ně zní - vá, v chrá - mu Pá ně když se zpí - vá; *pp*

mf TENOR
Pi - seň če - ská slav - ně zní - vá, v chrá - mu Pá ně když se zpí - vá; *pp*

mf BASS
Pi - seň če - ská slav - ně zní - vá, v chrá - mu Pá ně když se zpí - vá; *pp*

Andante (♩ = 60)

(lunga pausa)

mf > kde duch, prost vši po - zem - sko - sti na pe - ru - těch za - lé - tá,
mf > kde duch, prost vši po - zem - sko - sti na pe - ru - těch po - bož - no - sti k vyšší - m sta - nům za - lé - tá, za - lé - tá,
mf > kde duch, prost vši po - zem - sko - sti, po - zem - sko - sti,
mf > kde duch, prost vši po - zem - sko - sti, po - zem - sko - sti,

non legato

mf > *mf* > *f* *sf*

rit. a tempo *p* *sf*
 na pe - ru - těch po - bož - no - sti k vyšší - m sta - nům za - lé - tá. Pí - seň če - ská slav - ně zní -
 na pe - ru - těch po - bož - no - sti k vyšší - m sta - nům za - lé - tá. Pí - seň če - ská slav - ně zní -
 na pe - ru - těch po - bož - no - sti k vyšší - m sta - nům za - lé - tá. Pí - seň če - ská slav - ně zní -
 na pe - ru - těch po - bož - no - sti k vyšší - m sta - nům za - lé - tá. Pí - seň če - ská slav - ně zní -

rit. a tempo *p* *sf*

p *p* *pp* *cresc.* *pp*
 vá, když lid „Sva - tý,“ „Sva - tý“ zpí - vá, když lid „Sva - tý“ zpí - vá!
 vá, když lid „Sva - tý,“ „Sva - tý“ zpí - vá, když lid „Sva - tý“ zpí - vá!
 vá, když lid „Sva - tý,“ „Sva - tý“ zpí - vá, když lid „Sva - tý“ zpí - vá!
 vá, když lid „Sva - tý,“ „Sva - tý“ zpí - vá, když lid „Sva - tý“ zpí - vá!

p *p* *pp* *pp*

II.

Ženský sbor

L'istesso tempo

Allegretto (♩ = 63)

SOPRAN I

mf dolce cantabile

Pí-seň če-ská slad-ce ply - ne, z úst dí-ven-ky, dí-ven-ky když se vi - ne, pí - seň če-ská

Pí-seň če-ská slad-ce ply - ne, z úst dí-ven-ky, dí-ven-ky když se vi - ne, pí - seň če-ská

Pí-seň če-ská slad-ce ply - ne, z úst dí-ven-ky, dí-ven-ky když se vi - ne, pí - seň če-ská

Pí-seň če-ská slad-ce ply - ne, z úst dí - ven-ky, dí - ven-ky když se vi - ne, pí - seň če-ská

Allegretto ♩ = 63

(Cl. e. Coro)

Viol. (pizz.)

slad - ce ply - ne, z úst dí - ven - ky, dí - ven - ky když se vi - ne, z úst dí - ven - ky když se
 slad - ce ply - ne, z úst dí - ven - ky, dí - ven - ky když se vi - ne, z úst dí - ven - ky když se
 slad - ce ply - ne, z úst dí - ven - ky, dí - ven - ky když se vi - ne, z úst dí - ven - ky když se
 slad - ce ply - ne, z úst dí - ven - ky, dí - ven - ky když se vi - ne, z úst dí - ven - ky když se

vi - ne, z úst dí - ven - ky když se vi - ne. Ja - ko me - zi kvě - ti - na - mi,
 vi - ne, z úst dí - ven - ky když se vi - ne. Ja - ko me - zi kvě - ti - na - mi,
 vi - ne, z úst dí - ven - ky když se vi - ne. Ja - ko me - zi kvě - ti - na - mi,
 vi - ne, z úst dí - ven - ky když se vi - ne. Ja - ko me - zi kvě - ti - na - mi,

cresc. leggiero když po - tů - ček lu - či - na - mi ku své ře - ce po - spí - chá, ja - ko me - zi kvě - ti - na - mi,
cresc. leggiero když po - tů - ček lu - či - na - mi ku své ře - ce po - spí - chá, ja - ko me - zi kvě - ti - na - mi,
cresc. leggiero když po - tů - ček lu - či - na - mi ku své ře - ce po - spí - chá, ja - ko me - zi kvě - ti - na - mi,
 když po - tů - ček lu - či - na - mi ku své ře - ce po - spí - chá, ja - ko me - zi kvě - ti - na - mi,

cresc. *f* *mp* *ppp*

když po - tů - ček lu - či - na - mi ku své ře - ce po - spí - chá. Pí - seň če - ská

cresc. *f* *mp* *ppp*

když po - tů - ček lu - či - na - mi ku své ře - ce po - spí - chá. Pí - seň če - ská

cresc. *f* *mp* *ppp*

když po - tů - ček lu - či - na - mi ku své ře - ce po - spí - chá. Pí - seň če - ská

cresc. *f* *mp* *ppp*

když po - tů - ček lu - či - na - mi ku své ře - ce po - spí - chá. Pí - seň če - ská

p *f* *pp* *ppp*

cresc. molto *f* *pp*

slad - ce zní - vá, dív - ka když o lá - sce, o lá - sce zpí - vá, pí - seň če - ská

cresc. molto *f* *pp*

slad - ce zní - vá, dív - ka když o lá - sce, o lá - sce zpí - vá, pí - seň če - ská

cresc. molto *f* *pp*

slad - ce zní - vá, dív - ka když o lá - sce, o lá - sce zpí - vá, pí - seň če - ská

cresc. molto *f* *pp*

slad - ce zní - vá, dív - ka když o lá - sce, o lá - sce zpí - vá, pí - seň če - ská

p *cresc.* *sf* *p* 1

molto cresc. *fz*

slad - ce zní - vá, dív - ka když o lá - sce, když o lá - sce

molto cresc. *fz*

slad - ce zní - vá, dív - ka když o lá - sce, když o lá - sce

molto cresc. *fz*

slad - ce zní - vá, dív - ka když o lá - sce, když o lá - sce

molto cresc. *fz*

slad - ce zní - vá, dív - ka když o lá - sce, když o lá - sce

ff

pp
 když o lá - - sce dív - - ka zpí - vá, pí - seň če - ská
pp
 když o lá - - sce dív - - ka zpí - vá, pí - seň če - ská
pp
 když o lá - - sce dív - - ka zpí - vá, pí - seň če - ská
pp
 když o lá - - sce dív - - ka zpí - vá, pí - seň če - ská

pp
sf
p

cresc.
 slad - ce zní - vá, dív - ka když o lá - - sce zpí - vá, dív - ka když o lá - sce
cresc.
 slad - ce zní - vá, dív - ka když o lá - - sce zpí - vá, dív - ka když o lá - sce
cresc.
 slad - ce zní - vá, dív - ka když o lá - - sce zpí - vá, dív - ka když o lá - sce
cresc.
 slad - ce zní - vá, dív - ka když o lá - - sce zpí - vá, dív - ka když o lá - sce

f
sf
p
p dolce

dim.
 zpí - vá.
dim.
 zpí - vá.
dim.
 zpí - vá.
dim.
 zpí - vá.

dim.
ppp
ppp
ppp
ppp
p

III.

Mužský sbor

Moderato (♩ = 80)

The first system of the musical score is for the piano. It is in 3/4 time with a tempo marking of 'Moderato (♩ = 80)'. The key signature has one flat (B-flat). The score consists of two staves. The right hand (treble clef) begins with a whole rest, followed by a series of eighth and sixteenth notes, including triplets and a crescendo marking. The left hand (bass clef) starts with a forte 'f' dynamic and plays a rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, also featuring triplets.

Musical score for the song "Pí-seň če-ská li - bě". The score is arranged for four vocal parts (Tenor I, Tenor II, Bass I, Bass II) and a piano accompaniment. The lyrics are in Czech.

Vocal Parts:

- TENOR I:** Pí-seň če-ská li - bě
- TENOR II:** Pí-seň če-ská li - bě
- BASS I:** Pí-seň če-ská li - bě
- BASS II:** Pí-seň če-ská li - bě

Piano Accompaniment:

- Dynamic markings: *f* (forte), *ff* (fortissimo), *sf* (sforzando).
- Articulations: *acc.* (accents), *tr.* (trills).
- Figured bass: *Fig. 2* and *Fig. 3* are indicated.

zní - vá, kdy spo-leč-ně se zpí - vá. Ja-ko když vě-tér-ci má-je

zní - vá, kdy spo-leč-ně se zpí - vá. Ja-ko když vě-tér-ci má-je

pí - seň če - ská zní - vá, kdy spo-leč-ně se zpí - vá. Ja-ko když vě-tér-ci má-je

li - bě zní - vá, kdy spo-leč-ně se zpí - vá. Ja-ko když vě-tér-ci má-je

f *ff* *p* *plegg*

la-šku-jí své-tve-mi há-je, ja-ko když vě-tér-ci má-je la-šku-jí své-tve-mi há-je, tak, tak tu rozmar s námi
 la-šku-jí své-tve-mi há-je, ja-ko když vě-tér-ci má-je la-šku-jí své-tve-mi há-je, tak, tak tu rozmar s námi
 la-šku-jí své-tve-mi há-je, ja-ko když vě-tér-ci má-je la-šku-jí své-tve-mi há-je, tak, tak tu rozmar s námi
 la-šku-jí své-tve-mi há-je, ja-ko když vě-tér-ci má-je la-šku-jí své-tve-mi há-je, tak, tak tu rozmar s námi

cresc. *sf.* *p*

hrá, — tak tu roz-mars ná-mi hrá! Li - bě če-ská pí-seň zní - - vá,
 hrá, — tak tu roz-mars ná-mi hrá! Li bě če ská pí seň zní - - vá,
 hrá, tak tu roz-mars ná-mi hrá! Li - - bě, li - bě če- ská pí- seň
 hrá, tak tu roz-mars ná-mi hrá! Li - bě če-ská pí-seň zní - - vá,

p dolce *p* *pleggiato*

li - bě če-ská pí-seň zní - - vá, když ve spol-ku se zpí - vá, se zpí - vá,
 li - bě če-ská pí-seň zní - - vá, když ve spol-ku se zpí - vá, se zpí - vá,
 zní - - vá, li - bě če-ská pí-seň, když ve spol-ku se zpí - vá, se zpí - vá,
 li - bě če-ská pí-seň zní - - vá, když ve spol-ku se zpí - vá, se zpí - vá,

sf

pp li - bě če-ská pí-seň zní - - vá, li - bě če-ská pí-seň zní - - vá, *cresc.* když ve spol-ku se
pp li - bě če-ská pí-seň zní - - vá, li - bě če-ská pí-seň zní - - vá, *cresc.* když ve spol-ku se
pp li - - bě, li - bě če-ská pí-seň zní - - vá, *cresc.* když ve spol-ku se
pp li - bě če-ská pí-seň zní - - vá, li - bě če-ská pí-seň zní - - vá, *cresc.* když ve spol-ku se

pp *cresc.*

f zpí - vá, když se ve spol-ku *ff* zpí - vá, ve spol-ku když se zpí - vá, když se ve spol-ku
f zpí - vá, když se ve spol-ku *ff* zpí - vá, ve spol-ku když se zpí - vá, když se ve spol-ku
f zpí - vá, když se ve spol-ku *ff* zpí - vá, ve spol-ku když se zpí - vá, když se ve spol-ku

f zpí - vá, když se ve spol-ku *ff* zpí - vá, ve spol-ku když se zpí - vá, když se ve spol-ku

f *ff* *p* *ff* *ff*

Più mosso

f zpí - vá, ve spol-ku, ve spolku když se zpí - - vá! *sf*
f zpí - vá, ve spol-ku, ve spolku když se zpí - - vá! *sf*
f zpí - vá, ve spol-ku, ve spolku když se zpí - - vá! *sf*

f zpí - vá, ve spolku, ve spolku když se zpí - - vá!

ff marcato

Red.

IV.

Smíšený sbor

Moderato maestoso (♩ = 92)

Piano introduction for the mixed choir section, Moderato maestoso tempo. The music is in B-flat major, 4/4 time. It features a series of chords and moving lines in both hands, with dynamic markings *sfz*, *ff*, *sf*, and *ff*.

SOPRAN
ff Pí - seň če - ská srd - ce jí - má, pí - seň če - ská srd - ce

ALT
ff Pí - seň če - ská srd - ce jí - má, pí - seň če - ská srd - ce

TENOR
ff Pí - seň če - ská srd - ce jí - má, pí - seň če - ská srd - ce

BASS
ff Pí - seň če - ská srd - ce jí - má, pí - seň če - ská srd - ce

Pí - seň če - ská srd - ce jí - má, pí - seň če - ská srd - ce

Piano accompaniment for the vocal entries, Moderato maestoso tempo. The music is in B-flat major, 4/4 time. It features a series of chords and moving lines in both hands, with dynamic markings *sfz*, *ff*, *sf*, and *ff*.

Più allegro

ji - má Br-zy proudí, br-zy hří - má.

ji - má Br-zy proudí, br-zy hří - má, br-zy hří - má.

ji - má Br-zy proudí, br-zy hří - má, br-zy proudí, br-zy hří - má.

ji - má Br-zy proudí, br-zy hří - má, br-zy proudí, br-zy hří - má, br-zy hří - má.

Più allegro

Piano accompaniment for the Più allegro section. The music is in B-flat major, 3/4 time. It features a series of chords and moving lines in both hands, with dynamic markings *f*, *sfz*, *ff*, and *p*.

Lento (♩ = 80)

Listesso tempo, ma scherzoso, leggiero

p dolce

Někdy la-ho-dou o - plý - vá, jin-dy žalem se o - dí - vá. Tu zas fraš - ně ště - be - tá,

p dolce

Někdy la-ho-dou o - plý - vá, jin-dy žalem se o - dí - vá. Tu zas fraš - ně ště - be - tá,

p dolce

Někdy la-ho-dou o - plý - vá, jin-dy žalem se o - dí - vá. Tu zas fraš - ně ště - be - tá,

p dolce

Někdy la-ho-dou o - plý - vá, jin-dy žalem se o - dí - vá. Tu zas fraš - ně ště - be - tá,

Lento (♩ = 80)

dolce

Listesso tempo, ma scherzoso, leggiero

dolce

tu zas fraš - ně ště - be - tá; ně-kdy la - ho-dou o - plý - vá, jin - dy ža - lem se

dolce

tu zas fraš - ně ště - be - tá; ně-kdy la - ho-dou o - plý - vá, jin - dy ža - lem se

dolce

tu zas fraš - ně ště - be - tá; ně-kdy la - ho-dou o - plý - vá, jin - dy ža - lem se

dolce

tu zas fraš - ně ště - be - tá; ně-kdy la - ho-dou o - plý - vá, jin - dy ža - lem se

dolce

tu zas fraš - ně ště - be - tá; ně-kdy la - ho-dou o - plý - vá, jin - dy ža - lem se

Scherzoso, leggiero

p

o - dí - vá, tu zas fraš - ně ště - be - tá, tu zas fraš - ně ště - be - tá!

p

o - dí - vá, tu zas fraš - ně ště - be - tá, tu zas fraš - ně ště - be - tá!

p

o - dí - vá, tu zas fraš - ně ště - be - tá, tu zas fraš - ně ště - be - tá!

p

o - dí - vá, tu zas fraš - ně ště - be - tá, tu zas fraš - ně ště - be - tá!

Scherzoso, leggiero

p

[illegible][illegible]

lá - sku k vla - sti když roz - hři - vá!
 lá - sku k vla - sti když roz - hři - vá!
 lá - sku k vla - sti když roz - hři - vá!
 lá - sku k vla - sti když roz - hři - vá!

Nej-vře-le-ji,
 Piu mosso
 marc.

ff Nej - vře - le - ji a - le zní - vá, nej - vře - le - ji
ff Nej - vře - le - ji a - le zní - vá, nej - vře - le - ji
ff Nej - vře - le - ji a - le zní - vá, nej - vře - le - ji
ff nej - vře - le - ji a - le zní - vá, nej - vře - le - ji, nej - vře - le - ji

sf

sempre ff a - le zní - vá, lá - sku když roz - hří - vá, lá -
sempre ff a - le zní - vá, lá - sku když roz - hří - vá, lá -
sempre ff a - le zní - vá, lá - sku když roz - hří - vá, lá -
sempre ff a - le zní - vá, lá - sku když roz - hří - vá, lá -

sf *sempre ff* *sf*

sf sku k vla - sti když roz - hří - vá,
sf sku k vla - sti když roz - hří - vá,
sf sku k vla - sti když roz - hří - vá,
sf sku k vla - sti když roz - hří - vá,

sf *sf* *sf* *sf*

nej - vě - le - ji a - le zní - vá, nej - vě - le - ji a - le zní - vá, lá - - sku

nej - vě - le - ji a - le zní - vá, nej - vě - le - ji a - le zní - vá, lá - - sku

nej - vě - le - ji a - le zní - vá, nej - vě - le - ji a - le zní - vá, lá - - sku

nej - vě - le - ji a - le zní - vá, nej - vě - le - ji a - le zní - vá, lá - - sku

ff

k vla - sti když roz - hří - vá!

k vla - sti když roz - hří - vá!

k vla - sti když roz - hří - vá!

k vla - sti když roz - hří - vá!

sempre cresc.

ff

ff

